

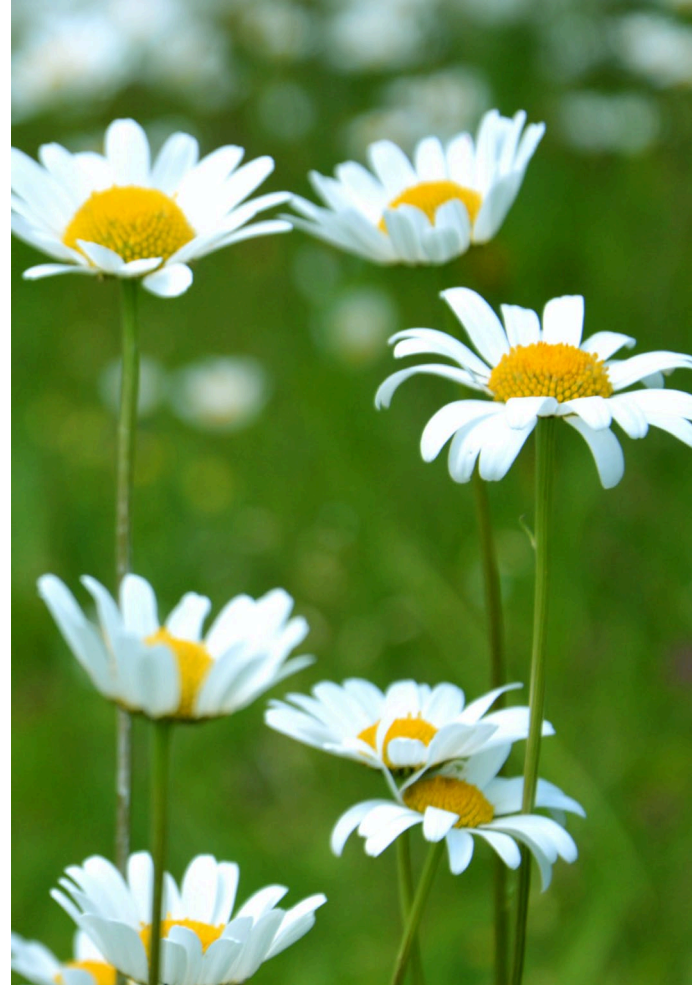

Stockholms
universitet

Digitaliseringsverktyg som socio-emotionellt stöd för elever med särskilt begåvning

Valerie Margrain, Charlotta Lindvall, Ann-Britt
Enochsson & Gisela Priebe

Karlstads Universitet

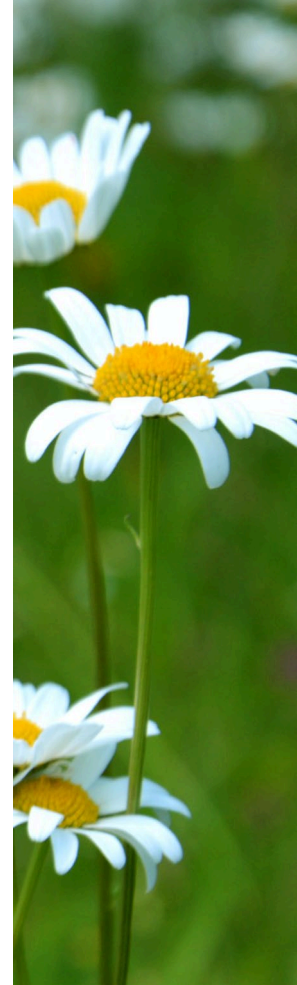
Innehåll

Inledning och barns rättigheter - Valerie Margrain

Vikten av stimulans i skolan för särskilt begåvade elevers välmående – Charlotta Lindvall

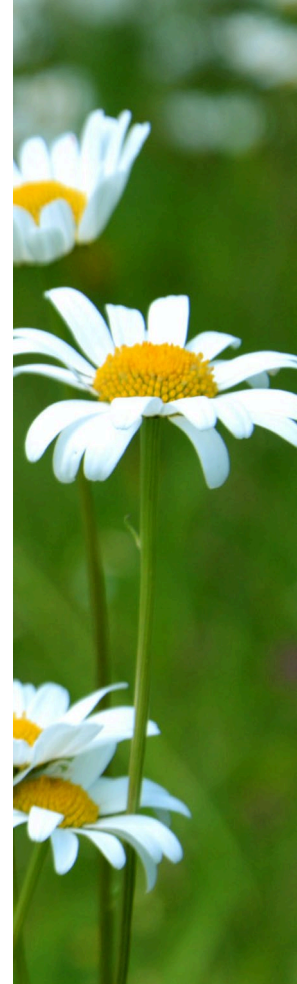
Digitalisering – vilken betydelse kan den ha? – Ann-Britt Enochsson

Digitala nätverk för barn och unga med särskild begåvning – Gisela Priebe

Inledning och Barns rättigheter

Valerie Margrain

GiftED forskarskolan

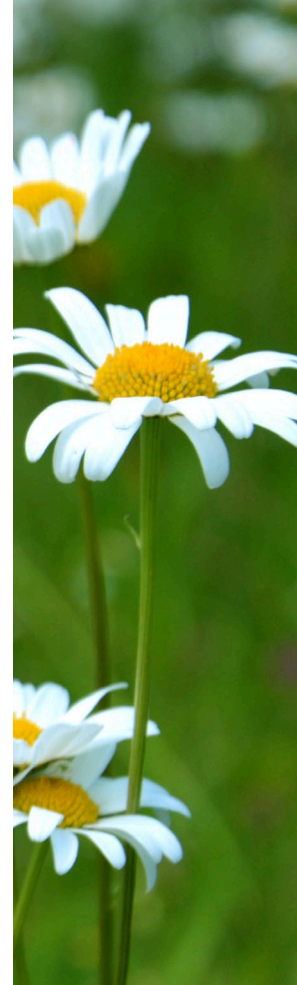
Pedagogiska insatser för särskilt begåvade elever i inkluderande utbildningssystem: Forskarskola om pedagogik och särskild begåvning för lärarutbildare

.

Tema

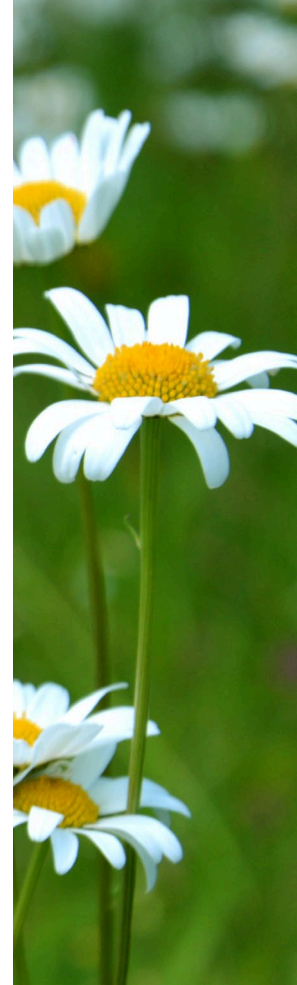
1. begåvning- och lärandeteorier
2. inkluderande undervisning och differentiering för särskilt begåvade elever i förskola och skola
3. psykisk hälsa för elever med särskild begåvning

10 doktorander, 40 millioner SEK 2021-2026

Why is this research needed?

- Underachievement may occur when gifted or highly able students are not offered adequate and adapted educational provisions.
- Negative effects from lack of such provisions can persist into adulthood.
- Teachers need more education in how to educate gifted/highly able students and in differentiation in preschool and school
- When teaching is differentiated, both the gifted or highly able students' and the other students can experience a meaningful education and work within the same subject area.

Att arbeta med särskilt begåvade elever:

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/sarskilt-begavade-elever>

Fem procent av eleverna kan räknas som särskilt begåvade. De behöver många gånger andra utmaningar än sina klasskamrater. År 2010 förtydligades skollagen och där står nu att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges **ledning och stimulans** för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Policy mandate

Barnkonventionen

- Article 28 acknowledges the right of every child to education
- Article 29 that this education shall be directed to helping the child achieve to their fullest potential.

Skolverkets stödmaterial

- De särskilt begåvade eleverna mår bra av att få stora utmaningar utifrån sina styrkor. De behöver lära och diskutera på sin nivå. De behöver också mötas med respekt och acceptans utifrån sina förutsättningar och behov.

Vad säger svensk läroplan om stimulerande undervisning?

- Utbildningen ska ta sin utgångspunkt i läroplanen och det barnen visar intresse för samt i **det kunnande och de erfarenheter som barnen tidigare har tillägnat sig**. Den ska kontinuerligt **utmana barnen vidare** genom att **inspirera till nya upptäckter och kunskaper**. Förskolan ska särskilt uppmärksamma barn som av olika anledningar behöver mer ledning och **stimulans** eller särskilt stöd. Alla barn ska få en utbildning som är **utformad och anpassad så att de utvecklas så långt som möjligt**. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans ska få detta utformat utifrån sina egna behov och förutsättningar. (Skolverket, 2018, p. 6)

But what about equality?

Enligt skollagen ska utbildningen vara **likvärdig** oavsett var i landet den anordnas. Den ska ta hänsyn till **barns olika förutsättningar och behov och anpassas till alla** barn i förskolan. Det innebär att **utbildningen inte kan utformas på samma sätt överallt och att förskolans resurser därför inte ska fördelas lika.**

(Skolverket 2018 p. 6)

David: En berättelse

Rights?? (and limitations)

- engagement with learning that inspires and interests
- access resources that support learning
- play in ways of choice
- family choices
- program differentiation

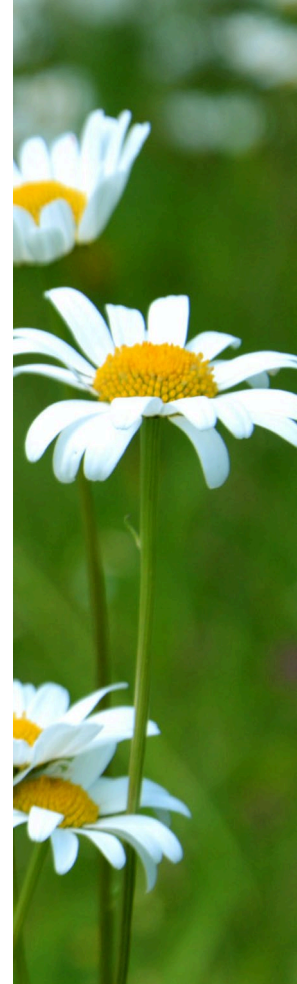
From a study with children who read fluently at age 3-4 years old ... (Margrain, 2006)

Parents commented on their children's interest in computers ...

- We have a lot of computer games ... I think he's learned a lot of the computer - basic maths, reading, addition. (D: Field notes)
- CDs are just like books ... I truly believe the computer played a huge role in his learning to read. He can shut down and change CDs, has good mouse skills ... there's lots of reading that he picked up. (N: Parent interview, p. 3)
- Apart from computer hacking, reading is obviously a talent. Maths - he's quite logical with lots of the stuff he does. He loves getting stuck into the computer but that's reading and maths - the computer is the two of them. (O: Parent interview, p. 4)
- He doesn't want to go (to school when he turns 5) ... he'd rather stay home and play on the computer. (O: Parent interview, p. 13)
- I think I underestimate the amount he reads on the computer. (A: Parent interview, p. 8)

Vikten av stimulans i skolan för särskilt begåvade elevers välmående

Charlotta Lindvall

5% av skolans elever är särskilt begåvade

Redan som mycket små kan de uppvisa förmågor som förvånar oss.

Det finns ingen gemensam definition av särskild begåvning men det finns karakteristiska kännetecknen som kan hjälpa oss att förstå.

Högt begåvade
elever är intresserade,
arbetar hårt, besvarar
frågor och har goda
idéer.

Särskilt begåvade
elever ställer frågor
om hur och varför, är
nyfikna och har ofta
fantasifulla och tokiga
idéer.

Bristande stimulans kan leda till

- Psykisk ohälsa
- Skolsvårigheter
- Skolfrånvaro

Minimera svårigheter genom

- anpassad utbildningsmiljö
- stimulerande undervisning

Ge möjlighet att utvecklas genom pedagogiskt ABC:

- Acceleration
- Berikning
- Coachning

Intervention för ökad stimulans under skoltid

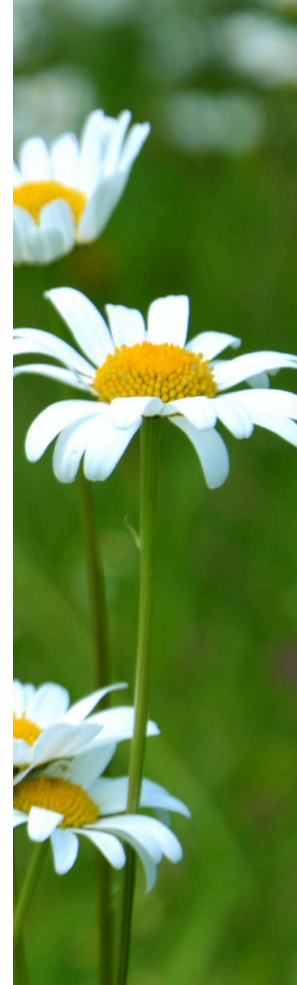
- Acceleration - AV1 – Robot
- Berikning – Grupper med likasinnade
- Coachning/Mentorskap – Matteklubb digitalt

Digitalisering

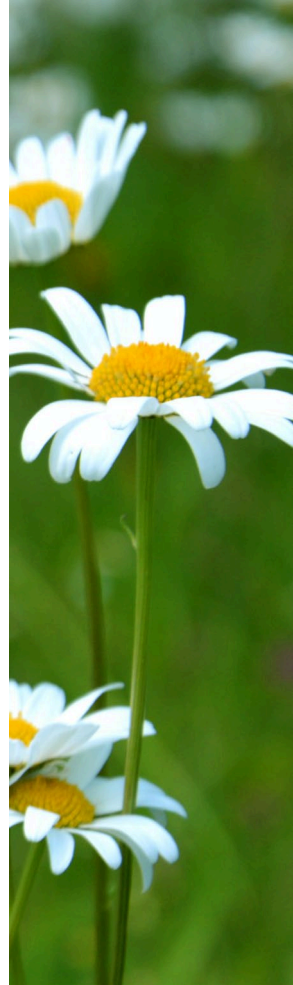
Vilken betydelse kan den ha?

Ann-Britt Enochsson

Loris Malaguzzi

*Ett barn har hundra språk
men berövas nittionio...*

Online-intervjuer

Jämfört med offline-intervjuer

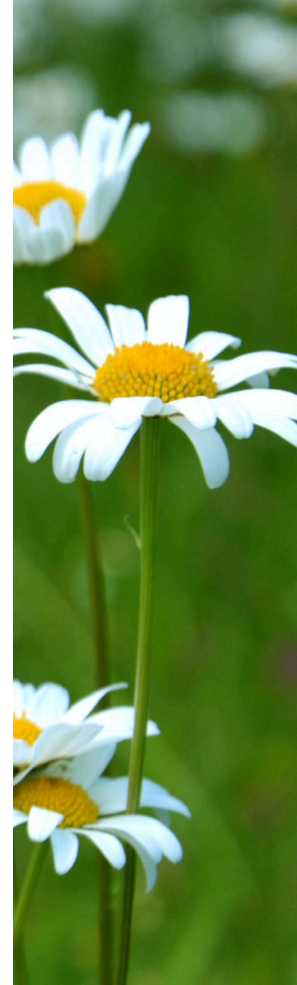

Online- diskussioner

Jämfört med offline-diskussioner

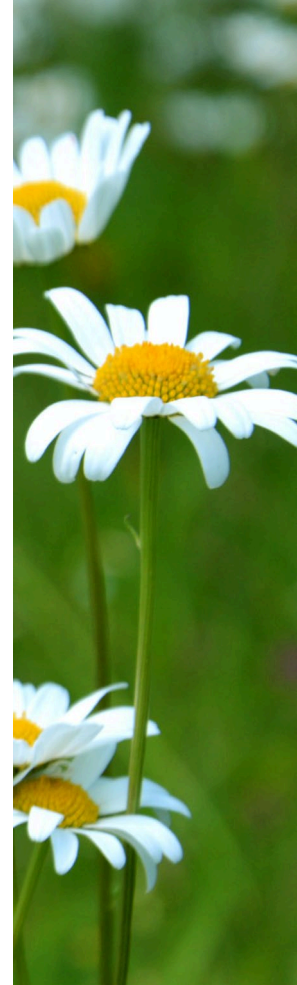

**Viktigt att möjliggöra
kommunikation som
individen känner sig
bekväm med**

Digitala nätverk för barn och unga med särskild begåvning

Gisela Priebe

Identitet och särskild begåvning

Vem är jag? Hur presenterar jag mig för andra?

- Kön/könsroller/könsuttryck
  - Etnicitet
  - Sexuell läggning
  - Socioekonomi
  - Intressen, (tros)uppfattningar och politiska åsikter
  - Yrkes- och karriärval
  - Relationer med andra, (grupp)tillhörighet
  - Särskild begåvning
- = Intersektionalitet

Att hitta sig själv – behov av tillhörighet

Varför digitala nätverk?

Fem procent av eleverna är särskild begåvade – en minoritet i sin klass och i sin skola.

Behov av att:

- Hitta andra med liknande erfarenheter
- Uppleva gemenskap
- Ge varandra socio-emotionellt stöd
- Förmedla tips och information (artiklar, videoklipp)
- Dela intressen genom föredrag och diskussioner
- Ge varandra stimulans och utmaningar
- Ibland: träffas fysiskt, sommarläger ...

Hälsofrämjande.

Nätverk för pedagoger, föräldrar, barn/unga.

Filurum

Slutna facebookgrupper. Öppen sida: www.filurum.se

FILURUM

Filurum är ett nätverk på Facebook med fokus på särskild begåvning.

Nätverket har över 3600 medlemmar - föräldrar och professionella inom olika kategorier.

Medlemmarna kommer från hela Sverige samt våra grannländer och utlandssvenskar.

Nätverket är helt baserat på medlemskap i någon av Filurums grupper på Facebook.

Hur man blir medlem i Filurum

Det finns flera slutna grupper* på Facebook för olika kategorier: Föräldrar med särskilt begåvade barn, pedagogisk personal, psykologer, läkare och sjuksköterskor, socionomer, ungdomar och vuxna.

Begåvade unga i Sverige

Facebookgrupp för både föräldrar och barn

Ordförande: Sten Collander

Grades do not
measure intelligence
and age does not
define maturity.

Begåvade Unga i Sverige

@begavadeungasverige · ★ 5 1 recension ⓘ · Ideell organisation

Skicka meddelande

Hej! Berätta hur vi kan hjälpa till.

Mensa Sverige

Gifted Children Program, <https://mensa.se/gcp-gifted-children-program/>

Mensa Sverige

Start

Bli medlem ▾

Särskilt begåvade barn ▾

Det här är Mensa ▾

För medlemmar

Kontakt

Detta är GCP – Gifted Children Program

Aktiviteter

GCP-nätverken för föräldrar och barn har bland annat ordnat fikaträffar, studiebesök på allt från museum till högteknologiska företag, tonårsträffar, after work för föräldrar, föräldraluncher osv. Dessa aktiviteter styrs på eget initiativ av antingen föräldrar eller GCP-informatörer.

Brainpool

<https://www.brainpoolsweden.com/>

VERKSAMHETEN

Brainpool är en community för ungdomar som har intellektuella intressen, gillar kunskap och att tänka och fundera. Ungdomarna som är med har starka intressen som spänner från psykologi och samhällsfrågor till framtiden, till fysik, matematik, musik och robotbyggen – gärna många samtidigt och ofta med förmåga att se och förstå komplexa samband på ett självklart sätt.

Vi bjuder in personer från företag och akademi som är riktigt kunniga inom sina områden. Det blir föreläsningar, tänkande tillsammans kring olika perspektiv och ibland i kombination med socialt häng.

Brainpool är en ideell förening som driver communityn, med fysiska och digitala träffar. En plattform som ger ungdomarna utrymme att dela och utveckla stora tankar och idéer med varandra, med inspiratörer, företag och akademiska institutioner. Varje torsdag ordnar vi Digitala Inspiration Clubs på Zoom och 3-4 gånger per termin en lördagsträff på plats i Stockholm.

För pedagoger

Skolverket

Aö Innehåll A-Ö Lättläst Languages Sök

Illustration: Sina Wisser/Söderberg Agentur

Undervisning ▾

Skolutveckling ▾

Regler och ansvar ▾

För dig som ... ▾

Om oss ▾

[Start](#) > [Skolutveckling](#) > [Inspiration och stöd i arbetet](#) > [Stöd i arbetet](#) > Särskilt begåvade elever

Särskilt begåvade elever

Har du en elev som resonerar och associerar med en skärpa och hastighet som sticker ut? Forskare och lärare ger dig stöd och inspiration för att utveckla arbetet med särskilt begåvade elever.

Innehåll på denna sida

[Studiepaket till materialet](#)

[Uppmärksamma och anpassa](#)

[Ämnesdidaktiskt stöd för undervisning](#)

[Bakgrund](#)

<https://www.kau.se/en/gifteddp>

valerie.margrain@kau.se

charlotta.lindvall@kau.se

ann-britt.enochsson@kau.se

gisela.priebe@kau.se